T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/476
KARAR NO : 2025/642
KARAR TR : 13/10/2025

ÖZET: 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 102. maddesi uyarınca, davacı hakkında uygulanan idari para cezalarının tahsili maksatlı ödeme emrinin iptali istemiyle açılan davanın, aynı Kanun'un 88. maddesi gereğince ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K. K. O. A. Ş.
Vekilleri : Av.Ş. Z. T., Av. E. T., Av.E. A.
Davalı : Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı
Vekili : Av. F. A.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkili şirkete bağlı iş yerine yönelik 5510 sayılı Kanun'un 102. maddesi gereğince tahakkuk ettirilen idari para cezalarının ve prim borcunun tahsili amacıyla Van Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü tarafından düzenlenen 0006074 Takip Kartı numaralı, 2017/010042 - 010043 - 010044 - 010045 - 010046 - 010047 - 010048 - 010049 - 010050 - 010051 - 010052 - 010053 - 010054 - 010055 - 010056 - 010057 - 010058 - 010059 - 0010060 - 010061 - 010062 - 010063 takip numaralı ve bila tarihli 22 adet ödeme emrinin iptali ile müvekkilinin davalı kuruma borçlu olmadığının tespitine karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. Van 2. İş Mahkemesi 01/06/2017 tarih ve E.2017/37, K.2017/220 sayılı kararı ile, idari işlem niteliğindeki ödeme emirlerinin iptali istemiyle açılacak davalarda, kural olarak idari yargının görevli olduğu gerekçesiyle "*yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle dava şartı yokluğundan davanın usulden reddine*" karar vermiş, bu kararın istinaf edilmesi üzerine, Erzurum Bölge Adliye Mahkemesi 6. Hukuk Dairesi 09/03/2018 tarih ve E.2017/1559, K.2018/660 sayılı kararıyla, "*ilk derece mahkemesi kararının 6100 sayılı HMK'nun 353/1-a-6 maddesi uyarınca ortadan kaldırılmasına, Mahkemece, her bir ödeme emri ile ilgili gerekli araştırma ve inceleme yapılıp görev ve esas yönünden karar verilmesi amacıyla dosyanın ilk derece mahkemesine gönderilmesine*," hükmetmiştir.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden NEeAXIZ - CjCshAq - dpL89Wr - nqMU6g= ile erişebilirsin

3. Van 2. İş Mahkemesi 18/09/2018 tarih ve E.2018/80 sayılı yargılama dosyasında 3 nolu celsede, "*taraflarca takip edilmeyen dosyanın Hmk 150/2 maddesi gereğince yenileninceye kadar işlemden kaldırılmasına"* karar vermiş; davacı vekilince 19/09/2018 tarihli yazılı dilekçeyle dava yenilenmiştir.

4. Van 2. İş Mahkemesi 11/12/2018 tarih ve E.2018/80, K.2018/938 sayılı kararı ile, idari para cezalarının tahsil edilmesine ilişkin idari işlem niteliğindeki ödeme emirlerinin iptali istemiyle açılacak davalarda, kural olarak idari yargının görevli olduğu dikkate alınarak, "*yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle dava şartı yokluğundan davanın usulden reddine"* karar vermiş; kararın istinaf edilmesi üzerine, Erzurum Bölge Adliye Mahkemesi 6. Hukuk Dairesi 21/03/2019 tarih ve E.2019/842, K.2019/1147 sayılı kararıyla, "*...Dosya kapsamı, mevcut delil durumu ve ileri sürülen istinaf sebepleri dikkate alındığında mahkemenin vakıa ve hukuki değerlendirmesinde usul ve esas yönünden yasaya aykırılık bulunmadığı anlaşılmakla, davacı tarafın istinaf başvurusunun esas yönünden reddine" karar vermiş;* bu kararın temyiz edilmesi üzerine Yargıtay 10. Hukuk Dairesi 04/03/2020 tarih ve E.2019/2839, K.2020/1999 sayılı kararıyla, kurum tarafından idari para cezalarının ödeme emirlerine dönüştürülmesi halinde söz konusu ödeme emirlerinin iptali istemiyle açılan davalarda davaya bakmakla görevli mahkemelerin, 5510 sayılı Kanun'un 88. maddesi uyarınca iş mahkemeleri olduğu açık olup, görevsizlik kararı verilemeyeceği, bu maddi ve hukuki olgular gözetilmeksizin eksik inceleme ve yanılgılı değerlendirme sonucu, yazılı şekilde hüküm kurulmasının, usul ve kanuna aykırı olduğu gerekçesiyle, "*Erzurum Bölge Adliye Mahkemesi 6. Hukuk Dairesi kararının HMK'nın 373/1 maddesi gereği kaldırılarak, ilk derece mahkemesi kararının bozulmasına...*" hükmetmiştir.

5. Van 2. İş Mahkemesi 10/09/2020 tarih ve E.2020/202, K.2020/419 sayılı kararı ile, davacının, davasının ilk yenilemeden sonra 2. kez takipsiz bırakılmış olması nedeniyle" *6100 sayılı HMK'nun 320/4 maddesi uyarınca açılmamış sayılmasına*" karar vermiş, bu kararın temyizi üzerine Yargıtay 10. Hukuk Dairesinin 08/06/2021 tarih ve E.2020/12040, K.2021/7862 sayılı kararıyla, *davacı avukatına yapılan usulüne uygun bir tebligatın bulunmamasına rağmen, öğrenmiş olduğu duruşmaya mazeretini bildirir dilekçesini, duruşma gün ve saatinden önce başka yer mahkemesine hâkim havalesi ile sunması karşısında, davacı avukatının mazeretinin geçerli bir sebebe dayandığının da kabulü gerekmekte olup, hal böyle olunca Mahkemece, yeniden duruşma günü bildirilerek yargılamaya devam edilmesi ve dosyanın esasına girilerek karar verilmesi gerekirken, aksinin kabulü usul ve yasaya aykırı olduğu"* gerekçesiyle bozma kararı vermiştir.

6. Van 2. İş Mahkemesi 18/10/2021 tarih ve E.2021/598, K.2021/510 sayılı kararı ile, davalı kurum tarafından davacı şirket hakkında tahakkuk ettirilen ödeme emirlerinin yerinde olmadığı ve iptali gerektiği gerekçesiyle davanın kabulü ile; dava konusu ödeme emirlerinin iptali ile davacının anılan ödeme emirleri nedeniyle davalı kuruma borçlu olmadığının tespitine karar vermiş, bu kararın temyizi üzerine Yargıtay 10. Hukuk Dairesi 27/02/2023 tarih ve E.2022/73, K.2023/1744 sayılı kararıyla; eldeki ödeme emirlerinin iptali davasında idari para cezalarının kesinleşip kesinleşmemesine göre bir karar verilmesi gerektiği gerekçesiyle, ilk Derece Mahkemesi kararının bozulmasına karar vermiştir.

7. **Van 2. İş Mahkemesi 04/03/2024 tarih ve E.2023/797, K.2024/210 sayılı kararı** ile, davaya konu ödeme emirlerine dayanak idari para cezalarının kesinleştiği, kesinleşen idari para cezalarına ilişkin ödeme emirleri yönünden, 6183 sayılı Kanun'un 58. maddesinde sınırlı olarak sayılmış nedenlere dayalı olarak (ödeme, zamanaşımı) itirazında bulunulabileceği, idari para cezasının yerindelik denetimini yapma görevi ve yetkisinin idari yargıda olup adli yargıda yerindelik denetimi yapılamayacağı gerekçesiyle "*davanın reddine*" karar vermiş, kararın

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden NEeAXIZ - CjCshAq - dpL89Wr - nqMU6g= ile erişebilirsin

temyizi üzerine Yargıtay 10. Hukuk Dairesi 14/05/2024 tarih ve E.2024/5494, K.2024/5263 sayılı kararıyla, davacı vekili tarafından temyize konu edilen miktar Bölge Adliye Mahkemesinin karar tarihi itibari ile kesinlik sınırı olan 238.730 TL'nin altında kaldığından "*Davacı vekilinin temyiz dilekçesinin miktardan reddine"* karar vermiş, karar kesinleşmiştir. Mahkeme kararının ilgili kısmı şöyledir:

"...Somut uyuşmazlıkta iptali istenen ödeme emirlerine konu idari para cezalarının, dava dışı H. D., i. B., N. G., N. Ç., S. Ö., A. A., S. B., E. A. ve Z. B.'in 2015/10, 11. ve 12. ayları ile 2016 yılının 1. ve 2. aylarında kayıt dışı olarak plakalı otobüslerde sigortasız çalıştırıldığı iddiası ile verildiği anlaşılmıştır. Davacı tarafça dava dilekçesiyle birlikte dava dışı sigortasız çalıştırıldığı iddia olunan H. D., i. B., N. G., N. Ç., S. Ö., A. A., S. B., E. A. ve Z. B.'in çalıştığı iddia olunan otobüsler hakkında düzenlenen "Operasyonel Kiralama Kontratlarını" Mahkememize ibraz ettiği görülmüştür.

6183 sayılı Kanunun "Ödeme emri" başlıklı 55 inci maddesinin ilk fıkrasında; kamu alacağını vadesinde ödemeyenlere, yedi gün içinde borçlarını ödemeleri veya mal bildiriminde bulunmaları gereğinin bir ödeme emri ile tebliğ olunacağı; "Ödeme emrine itiraz" başlığını taşıyan 58 inci maddesinin birinci fıkrasında; kendisine ödeme emri tebliğ olunan kişinin, böyle bir borcu olmadığı veya kısmen ödediği veya zamanaşımına uğradığı hakkında tebliğ tarihinden itibaren yedi gün içinde itirazda bulunabileceği belirtilmiştir.

Görüldüğü gibi; "menfi tespit" niteliğindeki ödeme emrine itiraz/ödeme emrinin iptali davasının yedi günlük hak düşürücü süre içerisinde açılması zorunlu olduğu gibi, kendisine ödeme emri gönderilen borçlunun itirazları da üç nedenle sınırlandırılmıştır. Davanın yasal dayanağını oluşturan 6183 sayılı Kanunun 58 inci maddesine göre; kendisine ödeme emri tebliğ olunan şahıs, böyle bir borcu olmadığı veya kısmen ödediği veya zamanaşımına uğradığı hakkında tebliğ tarihinden itibaren yedi (7) gün içinde alacaklı tahsil dairesine ait itiraz işlerine bakan vergi itiraz komisyonu nezdinde itirazda bulunabilir. İtiraz etmezse borç kesinleşmiş olur.

Diğer taraftan, 5510 sayılı Kanun'un 102 nci (506 sayılı Kanunun 140) maddesinde davalı Kurum tarafından verilen idari para cezaları ile ilgili usul ve esaslar özel bir şekilde düzenlenmiştir. Anılan düzenleme uyarınca; idari para cezasını gerektiren şartlar oluştuğunda Kurum tarafından verilecek idari para cezası ilgiliye tebliğ edilmekle tahakkuk eder ve tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde Kurumun ilgili ünitesine itiraz edilebilir. İtirazı reddedilenler, kararın kendilerine tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içinde yetkili idare mahkemesine başvurabilirler. Bu süre içinde başvurunun yapılmaması halinde, idari para cezası kesinleşir ve Kurum alacağına *dönüşür. Ne var ki; Mahkemeye başvurulması idari para cezasının takip ve tahsilini durdurmayacaktır.*

6183 sayılı Kanun'un 55 inci maddesi, vadesinde ödenmeyen kamu alacaklarının tahsili amacıyla ödeme emri düzenlenmesi olanağını öngörmüş olup; ödeme emrine konu edilen alacağın kesinleşmiş ve tahsil edilebilir aşamaya gelmiş olması zorunluluğu bulunmaktadır. Bu durumda ise, 5510 sayılı Kanun'un 102 nci maddesi uyarınca başlamış olan itiraz prosedürünün sonucu araştırılarak, idari para cezasının kesinleşip kesinleşmediği belirlenmeli, kesinleşen idari para cezası miktarının tespitiyle, ancak bu miktara ilişkin ödeme emri yönünden, 6183 sayılı Kanun'un 58 inci maddesinde sınırlı olarak sayılmış nedenlere dayalı olarak (ödeme, zamanaşımı) inceleme yapılmak suretiyle sonuca ulaşılmalıdır.

Somut olayda; SGK'dan gelen 09/02/2024 tarihli yazı cevabı incelendiğinde davacının işbu davayı ikame etmeden önce 5510 sayılı Kanunun 102. maddesinde öngörülen şekilde davaya konu ödeme emirlerine dayanak idari para cezalarına itirazda bulunmadığı, dolayısıyla davaya konu ödeme emirlerine dayanak idari para cezalarının kesinleştiği, kesinleşen idari para cezalarına ilişkin ödeme emirleri yönünden, 6183 sayılı Kanun'un 58 inci maddesinde sınırlı olarak sayılmış nedenlere dayalı olarak (ödeme, zamanaşımı) itirazında bulunulabileceği, idari para cezasının yerindelik denetimini yapma görevi ve yetkisinin idari yargıda olup Mahkememizce yerindelik denetimi yapılamayacağı, somut olayda da davaya konu ödeme emirlerine dayanak idari para cezaları davacı tarafça ödenmediği, davacı tarafın zamanaşımı itirazı olmadığı gibi zamanaşımına da uğramadığı anlaşılmakla davanın reddine

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden NEeAXIZ - CjCshAq - dpL89Wr - nqMU6g= ile erişebilirsin

dair aşağıdaki şekilde hüküm tesis etmek gerekmiştir.
HÜKÜM:Yukarıda Açıklanan Nedenlerle;
1-Davanın REDDİNE,..."

8. Davacı vekili bu kez, davalı idarece düzenlenen 00006074 Takip Kartı numaralı, 2017/010042- 010043- 010044- 010045 -010046 -010047 -010048 -010049 -010050 -010051 -010052 -010053 -010054- 010055- 010056- 010057- 010058- 010059- 010060- 010061- 010062- 010063 takip numaralı ve bila tarihli 22 adet ödeme emrine dayanak idari para cezalarının; hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek, iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

9. Van 5. İdare Mahkemesi 18/09/2024 tarih ve E.2024/234, K.2024/47 sayılı kararı ile, davanın davalı idarece verilen idari para cezalarına yönelik olarak mı açıldığı yoksa davalı idarece düzenlenen ödeme emirlerine yönelik olarak mı açıldığı noktasında Mahkemede tereddüt oluştuğu, belirtilen yönüyle dava dilekçesinin 2577 sayılı Kanun'un 3. maddesine uygun düzenlenmediği gerekçesiyle *"2577 sayılı Kanun'un 3. ve 5. maddeleri hükmüne uygun bulunmayan dava dilekçesinin aynı Kanun'un 15. maddesinin, 1. fıkrasının, (d) bendi uyarınca bu kararın bildirim tarihinden itibaren otuz (30) gün içinde belirtilen noksanların tamamlanarak ve 22 ayrı dava açmakta serbest olmak üzere reddine*," karar vermiştir.

10. Davacı vekili yenilenen dava dilekçesinde, davacı tarafından, davalı idarece düzenlenen 00006074 Takip Kartı numaralı, 2017/010042- 010043- 010044- 010045 -010046 -010047 -010048 -010049 -010050 -010051 -010052 -010053 -010054- 010055- 010056- 010057- 010058- 010059- 010060- 010061- 010062- 010063 takip numaralı ve bila tarihli ödeme emirlerinin iptali steminde bulunmuştur.

11. **Van 5. İdare Mahkemesi 24/10/2024 tarih ve E.2024/1463, K.2024/1142 sayılı kararı** ile, idari para cezalarının tahsili amacıyla düzenlenen ödeme emirlerinden kaynaklı uyuşmazlıkların çözümünde görevli yargı merciinin İş Mahkemeleri olduğu gerekçesiyle, 2577 sayılı Kanun'un 15/1-a maddesi uyarınca davanın görev yönünden reddine karar vermiş, kararın istinaf edilmesi üzerine, Erzurum Bölge İdare Mahkemesi 6. İdari Dava Dairesi 06/05/2025 tarih ve E.2024/1447, K.2025/885 sayılı kararıyla istinaf başvurusu kesin olarak reddedilmiş ve karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...mevzuat hükümleri uyarınca, 5510 sayılı Kanuna göre Sosyal Güvenlik Kurumunca verilecek idari para cezalarına ilişkin uyuşmazlıklarda, görevli mahkemenin İdare Mahkemeleri olduğu, söz konusu idari para cezaları ile 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi kapsamındaki uyuşmazlıklar dışındaki Sosyal Güvenlik Kurumu veya Türkiye İş Kurumunun taraf olduğu iş ve sosyal güvenlik mevzuatından kaynaklanan uyuşmazlıkların (Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığınca verilen idari para cezalarının tahsili amacıyla düzenlenen ödeme emirlerinden kaynaklı uyuşmazlıkların) çözümünde ise görevli yargı merciinin İş Mahkemeleri olduğu açıktır.

Bu durumda, ilgili mevzuatında idari yargıda dava açılacağına dair özel bir düzenleme bulunmayan dava konusu uyuşmazlığın görüm ve çözümünde, yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri gereğince, genel görevli Adli Yargı Mahkemelerinin (İş Mahkemeleri) görevli olduğu sonucuna varılmıştır…"

12. Davacı vekilinin talebi üzerine Van 5. İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Kanun'un

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden NEeAXIZ - CjCshAq - dpL89Wr - nqMU6g= ile erişebilirsin

14. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için adli yargı dava dosyası ve idari yargı dosyası Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

IV. İLGİLİ HUKUK

13. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun *"Prim belgeleri ve işyeri kayıtları"* başlıklı 86. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

> *"(Değişik birinci fıkra: 15/7/2016-6728/48 md.) Bu Kanunun 4 üncü ve 5 inci maddesine tabi sigortalılar ile sosyal güvenlik destek primine tabi sigortalılar için işverenlerce Kuruma verilmesi gereken aylık prim ve hizmet belgelerinin şekli, içeriği, ekleri, ilgili olduğu dönemi, verilme süresi ve diğer hususlar Kurum tarafından çıkarılan yönetmelikle belirlenir.*
>
> *...*
>
> *(Değişik dördüncü fıkra: 21/3/2018-7103/67 md.) Ay içinde bazı iş günlerinde çalıştırılmayan ve ücret ödenmeyen sigortalıların eksik gün nedeni ve eksik gün sayısı, işverence ilgili aya ait aylık prim ve hizmet belgesinde veya muhtasar ve prim hizmet beyannamesiyle beyan edilir. Sigortalıların otuz günden az çalıştıklarını gösteren eksik gün nedenleri ile bu nedenleri ispatlayan belgelerin şekli, içeriği, ekleri, ilgili olduğu dönemi, saklanması ve diğer hususlar Kurumca çıkarılan yönetmelikle belirlenir.*
>
> *(Değişik beşinci fıkra: 21/3/2018-7103/67 md.) Sigortalıların otuz günden az çalıştığını gösteren bilgi ve belgelerin Kurumca istenilmesine rağmen ibraz edilmemesi veya ibraz edilen bilgi ve belgelerin geçerli sayılmaması halinde otuz günden az bildirilen sürelere ait aylık prim ve hizmet belgesi veya muhtasar ve prim hizmet beyannamesi, yapılan tebligata rağmen bir ay içinde verilmemesi veya noksan verilmesi halinde Kurumca re'sen düzenlenir ve muhteviyatı primler, bu Kanun hükümlerine göre tahsil olunur.*
>
> *...*
>
> *Bu maddede belirtilen yükümlülüklerin yerine getirilmemesi halinde, 102 nci maddeye göre işlem yapılır.*
>
> *..."*

14. 5510 sayılı Kanun'un "*Primlerin ödenmesi"* başlıklı 88. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

> *"(Değişik: 17/4/2008-5754/52 md.)*
>
> *...*
>
> *Kurumun süresi içinde ödenmeyen prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usûlü Hakkında Kanunun 51 inci, 102 nci ve 106 ncı maddeleri hariç, diğer maddeleri uygulanır. Kurum, 6183 sayılı Kanunun uygulanmasında Maliye Bakanlığı ile diğer kamu kurum ve kuruluşları ve mercilere verilen yetkileri kullanır. (Ek cümle: 18/5/2017-7020/16 md.) Cumhurbaşkanı, Kurumun 6183 sayılı Kanuna göre takip edilen alacakları için anılan Kanunun 48/A maddesini; en az üç yıl süreyle prim yükümlüsü olup son üç yıl içerisinde verilmesi gereken bildirgeleri kanuni sürelerinde vermiş olanlardan başvuru tarihi itibarıyla vadesi bir yılı geçmemiş borcunu borç ödemede hüsnüniyet sahibi olmasına rağmen ödeyememiş olanlar hakkında uygulatmaya ve uyumlu prim borçlularını belirlemeye yetkilidir. (Ek cümleler: 28/11/2017-7061/87 md.) 6183 sayılı Kanunun 23 üncü maddesine göre Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerince reddiyat yapılması durumunda anılan maddenin birinci fıkrasına göre yapılacak mahsuptan sonra Kurumun prim ve diğer alacaklarından muaccel olanlara mahsup yapılır. Kurumun tahsil ettiği prim ve diğer alacaklardan reddi icap edenler, istihkak sahiplerinin Kuruma olan muaccel borçlarına mahsubundan sonra Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerine olan muaccel borçlara mahsup edilmek üzere reddolunur. Bu suretle yapılan ödemelerde, reddedilen tutarın Kuruma ve/veya alacaklı tahsil dairesinin hesabına geçtiği tarihte ödeme yapılmış sayılır. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığı ile Kurum tarafından müştereken*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden NEeAXIZ - CjCshAq - dpL89Wr - nqMU6g= ile erişebilirsin

belirlenir.

Kurum, 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen alacakları hariç olmak üzere her türlü alacağın teminatını teşkil etmek üzere Yeni Türk Lirası ve/veya yabancı para birimi üzerinden ticari işletme, taşınır ve/veya taşınmaz rehni dahil olmak üzere her türlü teminat almaya yetkilidir.

Kurumun 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen prim ve diğer alacakları amme alacağı niteliğinde olup, imtiyazlı alacaktır. Kurumun taraf olduğu her türlü dava ve icra takiplerinin kısmen veya tamamen aleyhe neticelenmesi halinde 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununda yazılı tazminat ve cezalar Kurum hakkında uygulanmaz.

Kurumun prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usûlü Hakkında Kanunun uygulamasından doğacak uyuşmazlıkların çözümlenmesinde Kurumun alacaklı biriminin bulunduğu yer iş mahkemesi yetkilidir. Yetkili iş mahkemesine başvurulması alacakların takip ve tahsilini durdurmaz.

...

(Ek fıkra: 10/9/2014-6552/52 md.) Sigortalılar ile tüzel kişilerin kasıt, kusur, hata veya yanıltıcı beyanından kaynaklanmaması şartıyla, sigortalılarca ödenen prim ve prime ilişkin borcun noksan tahakkuk ettirildiğinin Kurumca sonradan tespit edilmesi hâlinde tespit edilen fark prime ilişkin borç aslına, tebliğ tarihinden itibaren 89 uncu maddenin ikinci fıkrasına göre gecikme cezası ve gecikme zammı uygulanır.

...”

15. 5510 sayılı Kanun'un *"Bilgi ve belge isteme hakkı, bilgi ve belgelerin Kuruma verilme usûlü"* başlıklı 100. maddesi şöyledir:

"(Değişik: 17/4/2008-5754/59 md.)

5411 sayılı Bankacılık Kanunu kapsamındaki kuruluşlar, döner sermayeli kuruluşlar ile diğer gerçek ve tüzel kişiler doğrudan, münferit olarak bilgi ve belge istenmesi hariç olmak üzere kamu idareleri ile kanunla kurulan kurum ve kuruluşlar ise Kurumla yapılacak protokoller çerçevesinde, Devletin güvenliği ve temel dış yararlarına karşı ağır sonuçlar doğuracak hâller ile özel hayat ve aile hayatının gizliliği ve savunma hakkına ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla özel kanunlardaki yasaklayıcı ve sınırlayıcı hükümler dikkate alınmaksızın gizli dahi olsa Kurum tarafından kişilerin sosyal güvenliğinin sağlanması, 6183 sayılı Kanuna göre Kurum alacaklarının takip ve tahsili ile bu Kanun kapsamında verilen diğer görevler ile sınırlı olmak üzere istenecek her türlü bilgi ve belgeyi sürekli ve/veya belli aralıklarla vermeye, bilgilerin elektronik ortamda görüntülenmesini sağlamaya, görüntülenen bu bilgilerin güvenliğini sağlamaya, muhafaza etmek zorunda oldukları her türlü belge ile vermek zorunda oldukları bilgilere ilişkin mikrofiş, mikrofilm, manyetik teyp, disket ve benzeri ortamlardaki kayıtlarını ve bu kayıtlara erişim veya kayıtları okunabilir hale getirmek için gerekli tüm sistem ve şifreleri incelemek için ibraz etmeye mecburdurlar.

Bu madde kapsamında ilgili kişi, kurum ve kuruluşlar Kurumun belirleyeceği süre içerisinde söz konusu talebe cevap vermek ve gereken kolaylığı göstermekle yükümlüdürler.

(Değişik birinci cümle: 15/2/2018-7099/19 md.) Kurum, bu Kanun gereği verilecek her türlü belge veya bilginin internet, elektronik ve benzeri ortamda gönderilmesi hususunda, gerçek veya tüzel kişiler ile yazılı sözleşme ile yetki verilmiş gerçek veya tüzel kişilere izin vermeye, bu kişileri aracı kılmaya veya zorunlu tutmaya, Kuruma verilmesi gereken her türlü belge, bildirge ve taahhütnamenin, gerçek ve tüzel kişiler ile tüzel kişiliği olmayan kurum ve kuruluşlara verilmesini mecbur kılmaya, söz konusu belgeleri diğer kamu idarelerine ait formlarla birleştirmeye ve bu belgeleri kamu idarelerinin elektronik bilgi işlem ortamından almaya, bu kişilere yapılacak bildirimleri Kuruma verilmiş saymaya, bu Kanunun uygulaması ile ilgili işveren, sigortalı ve diğer kurum, kuruluş ve kişilerin talepleri üzerine veya re’sen düzenleyeceği her türlü bilgi ve belgeyi bilgi işlem ortamında oluşturmaya, bu şekilde hazırlanacak olan bilgi ve belgelerin sadece internet ve benzeri iletişim ortamından ilgili kişilere verilmesini kararlaştırmaya yetkilidir. Elektronik ortamda hazırlanacak bilgi ve belgeler adli ve idari

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden NEeAXIZ - CjCshAq - dpL89Wr - nqMU6g= ile erişebilirsin

makamlar nezdinde resmi belge olarak geçerlidir.

Belge veya bilgileri internet, elektronik ve benzeri ortamda göndermekle zorunlu tutulan gerçek ve tüzel kişilerin, Kurumun bilgi işlem sistemlerinin herhangi bir nedenle hizmet dışı kalması sonucu belge ve bilgiyi, bu Kanunda öngörülen sürenin son gününde Kuruma gönderememesi ve muhteviyatı primleri de yasal süresi içinde ödeyememesi halinde, sorunların ortadan kalktığı tarihi takip eden beşinci işgününün sonuna kadar belge veya bilgiyi gönderir ve muhteviyatı primleri de aynı sürede Kuruma öder ise bu yükümlülükleri Kanunda öngörülen sürede yerine getirmiş kabul edilir.

(Ek fıkra: 18/2/2009-5838/3 md.) Üçüncü fıkra hükümleri çerçevesinde yetkilendirilen kamu idaresi, yetkilendirildiği hususlarla sınırlı olarak kendi mevzuatında yer alan yetkileri kullanabilir.

(Ek fıkra: 25/6/2009-5917/41 md.) Kurum, genel sağlık sigortalılarının bakmakla yükümlü oldukları kişilerin genel sağlık sigortasından yararlanmalarına esas bilgilerinin, sağlayacağı elektronik alt yapı üzerinden girilmesini kamu idarelerinden, işverenlerden ve bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine tabi sigortalılardan isteme yetkisine sahiptir. Bu Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (10) numaralı bendinde belirtilen şartlara uygun olarak veya Kurumca belirlenecek sürede bilgi girişlerini yapmayanlar hakkında bu Kanunun 102 nci maddesine göre idari para cezası uygulanır.

Bu maddenin uygulanması ile ilgili usûl ve esaslar, Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir."

16. 5510 sayılı Kanun'un *"Uyuşmazlıkların çözüm yeri"* başlıklı 101. maddesi şöyledir:

"Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar iş mahkemelerinde görülür."

17. 5510 sayılı Kanun'un *"Kurumca verilecek idarî para cezaları"* başlıklı 102. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

" (Değişik: 17/4/2008-5754/60 md.)

Kurumca dayanağı belirtilmek suretiyle diğer kanunlarda aşağıda belirtilen fiiller için idari para cezası öngörülmüş olsa dahi ayrıca bu Kanunun;

a) 1) 8 inci maddesinin birinci fıkrası ile 61 inci maddede belirtilen bildirgeyi, bu Kanunda belirtilen süre içinde ya da Kurumca belirlenen şekle ve us?le uygun vermeyenler veya Kurumca internet, elektronik veya benzeri ortamda göndermekle zorunlu tutulduğu hâlde anılan ortamda göndermeyenler hakkında her bir sigortalı için asgari ücret tutarında idari para cezası uygulanır.

2) 8 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen bildirgenin verilmediğinin, mahkeme kararından veya Kurumun denetim ve kontrolle görevli memurlarınca yapılan tespitlerden ya da diğer kamu idarelerinin denetim elemanlarının kendi mevzuatları gereğince yapacakları soruşturma, denetim ve incelemelerden veya bankalar, döner sermayeli kuruluşlar, kamu idareleri ile kanunla kurulan kurum ve kuruluşlardan alınan bilgi ve belgelerden anlaşılması halinde bildirgeyi vermekle yükümlü olanlar hakkında her bir sigortalı için asgari ücretin iki katı tutarında idari para cezası uygulanır.

3) İşyeri esas alınmak suretiyle bildirgenin verilmediğine ilişkin; mahkemenin karar tarihinden, Kurumun denetim ve kontrolle görevli memurlarının tespit tarihinden, diğer kamu kurum ve kuruluşlarının denetim elemanlarının rapor tarihinden, bankalar, döner sermayeli kuruluşlar, kamu idareleri ile kanunla kurulan kurum ve kuruluşlardan alınan bilgi veya belgelerin Kuruma intikal tarihinden itibaren bir yıl içinde bu bendin (2) numaralı alt bendinde sayılan durumlardan biriyle tekrar bildirge verilmediğinin anlaşılması halinde, bildirgeyi vermekle yükümlü olanlar hakkında bu defa her bir sigortalı için asgari ücretin beş katı tutarında idari para cezası uygulanır.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden NEeAXIZ - CjCshAq - dpL89Wr - nqMU6g= ile erişebilirsin

...

j) (Ek: 18/2/2009-5838/4 md.; Değişik: 1/3/2012-6283/3 md.) 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine göre sigortalılığı sona erenlere ilişkin bildirim ile 506 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesinde yer alan sandıklara, sandık iştirakçiliğinin başlama veya sona ermesine ilişkin bildirimi, süresi içinde ya da Kurumca belirlenen şekle ve usule uygun olarak yapmayanlar veya Kurumca internet, elektronik veya benzeri ortamda göndermekle zorunlu tutulduğu halde anılan ortamda göndermeyenler hakkında, bir takvim ayında işlenen bu fiillerden dolayı tutmakla yükümlü bulunulan defter ve belgelerin ibraz edilmemesi nedeniyle verilmesi gereken ceza tutarını aşmamak kaydıyla her bir sigortalı veya sandık iştirakçisi için asgari ücretin onda biri tutarında idari para cezası uygulanır.

...

İdarî para cezaları ilgiliye tebliğ ile tahakkuk eder. Tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde Kuruma ya da Kurumun ilgili hesaplarına yatırılır veya aynı süre içinde Kuruma itiraz edilebilir. İtiraz takibi durdurur. Kurumca itirazı reddedilenler, kararın kendilerine tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde yetkili idare mahkemesine başvurabilirler. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde, idari para cezası kesinleşir.

İdarî para cezalarının, Kuruma itiraz edilmeden veya yargı yoluna başvurulmadan önce tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde peşin ödenmesi halinde, bunun dörtte üçü tahsil edilir. Peşin ödeme idari para cezasına karşı yargı yoluna başvurma hakkını etkilemez. (İptal üçüncü cümle: Anayasa Mahkemesi'nin 28/11/2013 tarihli ve E.: 2013/40, K.: 2013/139 sayılı Kararı ile.) (…)

Mahkemeye başvurulması idari para cezasının takip ve tahsilini durdurmaz. Tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde ödenmeyen idari para cezaları, 89 uncu madde hükmü gereğince hesaplanacak gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte tahsil edilir.

..."

18. 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumuna İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun'un *"Çeşitli Mali Hükümler"* başlıklı 37. maddesinin üçüncü fıkrası şöyledir:

"Süresi içinde ödenmeyen sosyal sigorta ve genel sağlık sigortası primleri, işsizlik sigortası primleri, idarî para cezaları, gecikme zamları, katılım payları Kurum alacağına dönüşür ve bu alacakların tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci, 102 nci ve 106 ncı maddeleri hariç diğer maddeleri uygulanır."

V. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

19. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'nın katılımlarıyla yapılan 13/10/2025 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, adli ve idari yargı yerleri arasında ödeme emirlerinin iptali istemi yönünden anılan Kanun'un 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, adli ve idari yargı dosyalarının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği, usule ilişkin bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

20. Raportör-Hâkim Şerife ÖZDOĞAN IŞIK'ın davanın çözümünde adli yargının

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden NEeAXIZ - CjCshAq - dpL89Wr - nqMU6g= ile erişebilirsin

görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

21. Dava, davacının sigortasız araç kaptanı çalıştırdığının tespit edildiğinden bahisle, 5510 sayılı Kanun'un 102/1-a/2 maddesi uyarınca uygulanan idari para cezasının kesinleşmesinin ardından, davacı şirket adına düzenlenen ödeme emirlerinin iptali isteminden ibarettir.

22. Somut olay ve mevzuat hükümleri birlikte irdelendiğinde; 5510 sayılı Kanun'un 102. maddesi uyarınca uygulanan idari para cezalarının dava tarihi itibarıyla kesinleşip tahsil aşamasına geçildiği görülmüş, aynı Kanun'un 88. maddesi uyarınca Kurumun idari para cezaları dahil tüm kesinleşmiş alacaklarının tahsiline yönelik 6183 sayılı Kanun'un uygulamasından doğacak uyuşmazlıkların çözümlenmesinde iş mahkemelerinin görevli olduğu düzenlenmiştir.

23. Bu düzenlemelere göre, dava konusu idari para cezalarının tahsili maksadıyla düzenlenen ödeme emirlerine ilişkin olarak 6183 sayılı Kanun'un uygulamasından doğan bir uyuşmazlık bulunduğu ve açılan davanın 5510 sayılı Kanun'un 88. maddesi gereğince iş mahkemesinde görülmesi ve çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

24. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Van 2. İş Mahkemesinin 04/03/2024 tarih ve E.2023/797, K.2024/210 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Van 2. İş Mahkemesinin 04/03/2024 tarih ve E.2023/797, K.2024/210 GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

13/10/2025 tarihinde, OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan	Nilgün	Doğan	Eyüp
GÜLEÇ	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden NEeAXIZ - CjCshAq - dpL89Wr - nqMU6g= ile erişebilirsin